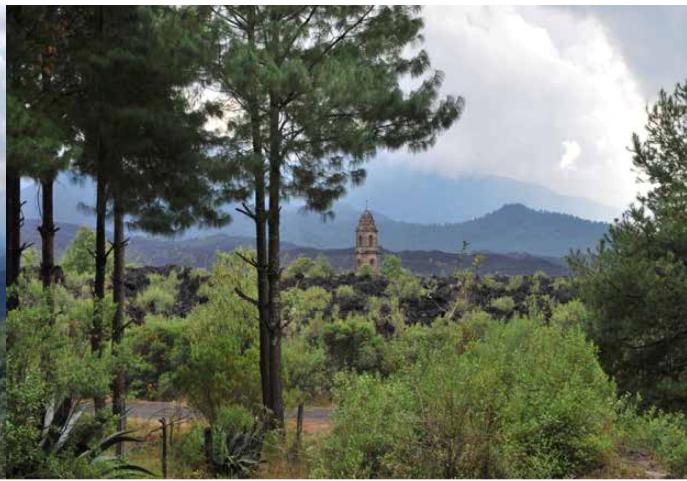

Paricutín – ognjenik s koruznega polja

Besedilo in fotografije: Gal Kušar

Oklica Uruapan, mesta v mehiški zvezdni državi Michoácan, je mnogo bolj zanimiva od samega mesta. Polna je kopastih ognjeniških hribov, borovih gozdov in plantaž avokada, ki v blagem podnebju dobro uspeva na rodovitnih ognjeniških tleh. Veliko je tudi koruznih polj. Na enem od njih, ki leži 35 km zahodno od Uruapan, blizu vasi San Salvador Paricutín, je kmet Dionisio Pulido 20. februarja 1943 z ženo in sinom okopaval svojo koruzno njivo. Naenkrat se je začela zemlja pod njegovimi nogami treseti.

Iz razpok na njivi se je kmalu privalil še dim, ven je bruhnil popel in poletelo je kamenje. Dioniso se je z motiko neustrašno spopadel z nevidnim sovražnikom in hotel maštiti luknje. A je hitro sprevidel svojo nemoč in z družino vred tekel v vas po pomoč. Ko se je vrnil z vaščani, je bila »krtina« na njegovi koruzni njivi visoka že nekaj metrov! V naslednjem tednu je bila z višja kot petnadstropna stavba. Nov ognjenik, ki so ga poimenovali Paricutín, je še naprej rasel in v enem letu dosegel 336 m višine. Pri tem je lava poleg Dionisiove vasi zaliha še vas San Juan Parangaricutiro. Vaščani so uspeli rešiti le svoja gola življena in premično premoženje, vse drugo pa je prekrala lava. Do leta 1952, ko je ognjenik ugasnil in dosegel nadmorsko višino 2800 m, je v desetih letih »zrasel« za 424 m nad nadmorsko višino nekdanjih Pulidovih koruznih polj.

Z Angelico, domačinko iz Uruapan, sva avto pustila v vasi Angahuan in se po uhojenih stezah začela spuščati navzdol skozi borove gozdove. Čez 45 minut sva prišla do z lavo pokrite vasi San Juan Parangaricutiro. Od vasi so ostale samo še ruševine cerkvi sv. Janeza, ki je sredi valov strnjene lave spominjala na nekakšen ladijski brodolom. Žareča lava je namreč prodrla skozi okna v cerkev in se kot puščedel ustavila tisti pred oltarjem. Leseno ostrešje in oprema v cerkvi so zgoreli. Pred ruševinami je bilo nekaj z valovito pličevino pokritih barak brez sten. Pri njih so čakali konji z vodnikami, če bi kateri od obiskovalcev želel v pozrem popoldnevnu še pojedziti do

vzrožja ognjenika ali pa se na koncu vrniti v Angahuan. V sosednjih barakah so ponujali preprosto hrano in pijačo. V eni od teh »restavracij« sva pomicala črne quesadille, s sirom poljnje tortilje, in se v lastnikom dogovorila, da naju kljub pozni popoldanski uri zapelje s terenskim avtom do izhodišča za vzpon na ognjenik.

Slab kolovoz je najprej vodil med osamljenimi kmetijami in nasadi avokada, kmalu pa so avokado zamenjali borovci. Po poti za nami se je prahlilo, prah pa je prodiral skozi vse odprtine tudi v notranjost avtomobila. Po slabe pol ure vožnje smo ob pol četrti uri popoldne vsi pršni prispeли na izhodišče vzpona na ognjenik. Pot se je rahlo dvigovala, hoja pa mehkem ognjeniškem pepelu je bila prijetna, stožasti ognjenik Paricutín pa jasno videni cilj. Čez pol ure se Angelici ni dalo več hoditi. Rekla je, naj grem kar sam naprej, ona pa bo najprej malo počivala in potem počasi nadaljevala pot. Naprej sem takoj šel sam. Ocenil sem, da imam do vrha ognjenika še približno 300 višinskih metrov,

kar je pomenilo, da bom na vrhu ob petih popoldne. Temu naj bi sledil hiter sestop in ob pol sedmih, ko sonce zaide, bova na izhodišču, kjer smo, kot sem takrat zmotno misil, bili dogovorjeni z vognikom, da naju ob vrnitvi počaka. Vzpon na stran ognjeniški stožec ni bil lahek, saj se mi je ognjeniški pesek pod nogami nenehno vdiral in mi je drselo navzdl. Razgled z vrha ognjenika pa je bil kljub motnemu ozračju čudovito plačilo za moj trud. Hribovita pokrajina, zaobljeni ognjeniški stožci, zeleni borovi gozdovi in vmes črna ognjeniška zemlja ter jeziki še neporasle črne lave. Z roba ognjeniškega žrela se je kadila bela vodna para.

Za spust sem si izbral pot, ki je vodila kar naravnost navzdol po pobočju. Šlo je kot po melišču z drobnimi kamni in v hipu sem bil ob vnožju ognjenika. Tam je pod drevesom že čakala Angelica. Ko sem iz pohodnih čevljev iztrzel ognjeniški prah v pesek, sva nadaljevala proti izhodišču, kamor sva prišla ob šesti uri. Ker najinega vognika ni bilo na dogovorenem mestu, mi je Angelica razložila,

da z najinim prevozom ne bo nič, ker nismo nič dogovorjeni, in da morava sedaj pesd do cerkvenih ruševin. Ko sem jo vprašal, ali pozna pot, je rekla, da približno in da so se enkrat že izgubili. Tole bo pa še zanimivo, sem si misli. Sonce bo zašlo čez četrт ure in kmalu bo trda tema. Midva pa imava do ruševin cerkv vsaj za uro in pol hoje. In to po temnem, nepoznanem michačanskem podeželju, kjer se zaradi narkotrafikov in roparskih tolpo še podnevi ni dobro človeku sprahjati pes. Imel sem sicer svojo meglite baterijsko svetilko, vendar nisem vedel, koliko so baterije že iztrošene. Malo sva sicer lahko računalna na skoraj poln luno, vendar oblaki, ki si se začeli gostiti na večernem nebu, niso obetali nič dobrega. V daljavi je tudi zabiliskalo in zagrmelo.

Na začetku je bila hoja prijetna. Kolesnice avtomobila so se dobro videle v mehkem ognjeniškem pesku, zahajajoče sonce je obarvalo nebo in oblake, borova drevesa so se umaknila v ravne vrste zasajenim drevesom avokada. Z nastopom teme pa je postala hoja težja. Poleg tega je Angelica zagnala paniko, da sva se izgubila in da naju bodo napadli šakali. Pojasnil sem ji, da se nišva izgubila, saj veva, kje sva in kam morava priti, da pa bo trajalo nekaj časa, preden prideva na cilj.

Da bi jo pomiril, sem ji tudi še rekel, da še svoj živi dan nisem slišal, da bi šakali napadli ljudi. Hvala bogu, da na tem področju njen prenosni telefon ni lovil signala, drugače bi še poklicala mamo, ki bi sprožila reševalno akcijo, kot jo je, ko se je Angelica enkrat izgubila v Čikegu. Takrat je mama poklicala celo mehiški zunanji ministrico ... Ko se je nato Angelica živila in zdrava pojavila na mehiškem konzulatu in konzulu pojasnila, da se je pač malo izgubila, je ni bil prav nič vesel.

Končno sva mimo lajajočih psov prišla do prve kmetije. Tam sva kupila nekaj piškov, vprašala za pot in ob pol osmih prišla do ruševin cerkve, kjer pa ni bilo nikogar več. Malce stran je skupina skavtov kurila ogenj. Ko sva se jim približala, so se naju pošteno prestrashili. Naju pa je čakal še zadnji del najine »kalvarije« – po stezicah skozi borov gozd sva se morala povzpeti do najinega avta. Ker je bilo že zelo temno, stezic pa veliko, sva si svetila z baterijsko svetilko. Sledila sva kar tisti stezi, kjer je bilo na tleh mogoče najti največ konjskih fig. Ob osmih zvečer, ko sva prišla do avta, sva si končno lahko oba oddahnila. Odpeljala sva se proti Uruapanu, v prvi trgovini v Angahuauu pa si je Angelica kupila cigarete in se dokončno pomirila. ▲